

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcina 70

Nr. 573 Wydanie P

Poznań, wtorek dnia 18 grudnia 1934

Rok 29

Poznań, 17 grudnia.

Wobec projektu konstytucyjnego B. B.

Nie potrzebujemy przypominać szczegółowo, jak dawno już i z jak głębokiego przekonania obóz narodowy domagał się i domaga reformy konstytucji marcowej.

Ażebym zresztą dać prawdzie świadectwo, trzeba stwierdzić, że, jeżeli konstytucja z roku 1921 wypadła tak, jak wypadła, t. zn. bardzo na ówczesne nawet czasy niedostatecznie, jest to winą nie tylko ogólnie stronnictw radykalnych, ale w szczególności skrajnie demagogicznej w stronnictwach tych roli jacejek konspiracji pilsudczyków. Bardzo wielki był wysiłek Związku Ludowo-Narodowego (poprzednika Stronnictwa Narodowego), ażeby zło pomniejszyć. Zostało ono wskutek oporu wspomnianych czynników i stronnictw pomniejszone — jak już powiedziano — niestety bardzo niedostatecznie.

Jeżeli chodzi o dążenia do naprawy konstytucji, przypomniemy tylko krótko raz jeszcze, co w komisji senackiej wskazał prez. Głubiński, a mianowicie, że żywiły narodowe wystąpiły z inicjatywą reformy już przed majem r. 1926, która doprowadziła do sformułowania przez ówczesną większość sejmową w kwietniu tegoż roku projektu, przyznającego projektowi nieograniczone prawo rozwiązania Sejmu, poczem w czerwcu tego samego roku wystąpiono z wnioskiem, przewidującym prawo Prezydenta dekretowania poza kadencją sejmową, rozwiązania izb, weta ustawodawczego, przy równoczesnej inicjatywie ustawodawczej Senatu, ograniczeniu nietykalności poselskiej itp. O tych rzeczach „sanacja” i jej przyjaciele chętnie „zapominają”.

Oczywiście dzisiaj dążenia obozu narodowego w sprawie naprawy ustroju państwowego idą bez porównania dalej, idą częściowo nawet bardzo daleko. A wyłącznym naszym motywem jest oparcie państwa polskiego na zasadach narodowych, by Polska była państwem narodowym, by w państwie tem silna władza wykonawcza była orężem narodu polskiego.

Do czego innego zmierza projekt konstytucyjny B. B. (w komisji senackiej pozbawiony koncepcji elity). Usuwana on z ram swoich zasadniczo pojęcie narodu, a zna tylko „ogół obywateli”, czyli stoi na gruncie wręcz antynacjonalistycznym. W konsekwencji nie naród polski jest źródłem suwerenności, lecz suwerenem, od narodu polskiego niezawisłym i przed nim konstytucyjnie nieodpowiedzialnym, ma być Prezydent państwa polskiego. Wszystko to wieje duchem, który jest zaprzeczeniem ideologii nacjonalistycznej.

Obóz narodowy jest za bardzo mocną w państwie pozycją Prezydenta i jest za bardzo silną władzą wykonawczą, ale obóz narodowy nie może być za jedynowładztwem, w dodatku niezwiązanym bezwzględnie z narodem polskim, a przykrojonem do przejściowych celów

Następstwa wypadku samochodowego

W Saarbrücken tłum pobił angielskiego oficera, który najechał kobietę — Libacja w kawiarni — Protest u przewodniczącego komisji rządzącej, Knoxa — Co mówi kpt. Justice

Paryż. (PAT.) Havas donosi z Saarbrücken:

Zaszedł tragiczny wypadek. Jeden z oficerów policji cudzoziemskiej, rekrutowanej indywidualnie przez komisję rządzącą Saary, prowadząc samochód, zranił przechodzącą kobietę. Przechodnie, którzy byli świadkami tego wypadku, rzucili się na oficera, tak, że ten, uważając, że grozi mu niebezpieczeństwo, dobył rewolweru i strzelił do napastników, przyczem jednego z nich zranił. Napastnicy zaatakowali ponownie oficera i poturbowali go tak ciężko, że musiano go odwieźć do szpitala. Oficer nazywa się Justice.

London. (PAT.) Prasa londyńska obszernie omawia incydent w Saarbrücken.

Z zamieszczonych przez dzienniki szczegółów wynika, że w nocy z soboty na niedzielę Justice był w kawiarni w towarzystwie szefa policji Zagł. Saary, Anglika mjr. Hemsley'a i kilku innych Anglików, m. in. lorda Aylesforda. Całe towarzystwo zachowywało się tak hałaśliwie, że wynikł zatarg z obecnym w kawiarni znanym przywódcą anty-hitlerowców ks. Loewensteinem, który wyraził głośno zastrzeżenie przeciw postępowaniu Anglików, będących widocznie pod wpływem alkoholu. Ks. Loewenstein udał się natychmiast ze skargą do prezydenta Knoxa.

Wówczas Justice wraz z lordem Aylesfordem w towarzystwie pewnej Niemki szybko opuścili kawiarnię i od-

jechali samochodem. Wówczas nastąpiła znana katastrofa. Dzienniki zaznaczają zresztą, że Justice jest doskonałym kierowcą i często brał udział w wyścigach samochodowych. Justice został przez prez. Knoxa natychmiast zawieszony w urzędowaniu. Oczekują tutaj, że szef policji w Saara major Hemsley zgłosi swą rezygnację.

Dzienniki opisują również wiecie protestacyjne, odbyte w niedzielę w Saarze, na których ze strony przywódców hitlerowskich padają ostrzeżenia pod adresem Anglików, że Niemcy nie dadzą się traktować jak murzyni.

Paryż. (PAT.) Kpt. Justice w wy-

wiadzie, udzielonym korespondentowi „Daily Mail” oświadczył, że jego samochód, wjeżdżając na chodnik, pchnął jakiegoś przechodnia, który wpadł na kobietę. Przechodzień ten, padając, zranił się w nogę. Justice twierdzi, że zaproponował natychmiast owemu osobnikowi odszkodowanie w wysokości 50 fr. Tymczasem w pobliskiej kawiarni wypadł tłum i powstało zbiegowisko, tak, że nie mógł odjechać. Tłum przybierał coraz groźniejszą postawę. Wówczas Justice dobył rewolwer i strzelił w ziemię. Gdy miał paść drugi strzał, tłum zaatakował go i wyrwał mu rewolwer.

Zajścia antysemityczne na Węgrzech

Wiedeń. (Tel. wł.) W Debreczynie (we wschodnich Węgrzech nad Cisą — red.) doszło w niedzielę w czasie wyborów komunalnych do zajść antysemitycznych. Członkowie organizacji, która zwalcza liberalizm rządowy, zorganizowali pochody. Wzięli w nich udział akademicy, oraz różne organizacje religijne. Wśród wrogich okrzyków przeciw Żydom pochód przeszedł ulicami miasta.

Z powodu groźnej postawy demonstrantów doszło do starć z policją, nie udało się jednak rozpedzić demonstrantów. Zbierali się oni bowiem coraz to w innych punktach, organizując

nowe pochody. Zajścia trwały do późnego wieczora.

Manifestanci pobili jednego z miejscowych polityków znanego socjalistę i zaatakowali dwóch działaczy rządowych. Zdemolowano kilka sklepów żydowskich a w wielu innych powybijano wszystkie szyby.

Zajście wywołało ogólne poruszenie wśród ludności, która naogół sympatyzuje z ruchem antyżydowskim. Prasa budapeszteńska bardzo szeroko komentuje wypadki w Debreczynie, biorąc częściowo w obronę demonstrantów.

i ambicji rządzącego dziś stronnictwa.

Te względy zasadnicze rozstrzygają o tem, że obóz narodowy musi być przeciwny projektowi B. B. jako całości. Projekt ten jest od samych podstaw i w najbardziej istotnych swych tendencjach wyraźnie antynacjonalistyczny, wskutek czego przeistoczenie go „poprawkami” jest poprostu niemożliwe. Trzebaby od samych fundamentów zbudować projekt całkiem nowy, a to jest przy dzisiejszym układzie sił w parlamencie naszym niemożliwe. Szczególnie w Senacie mowy być o tem nie może.

To też z tych względów zasadniczych, niezależnie od tego, czy w pewnych rozdziałach projektu zachodzą pewne konkretne przepisy racjonalne, obóz narodowy musi wobec projektu B. B. jako całości zająć stanowisko ujemne.

O rozwoju sprawy konstytucji na terenie parlamentarnym pisze nasz współpracownik warszawski (M. K.), co następuje:

W prowadzonej przez obóz rządowy od 6 lat w bardzo powolnym tempie reformie konstytucji dokonany został znowu jeden krok naprzód. Mianowicie komisja konstytucyjna Senatu uchwaliła zgłosić na plenum drugiej izby wniosek, zawierający zapowiedź zmian w projekcie sejmowym.

Uchwała taka nie jest dla nikogo niespodzianką. Wynika ona z art. 35 obecnej konstytucji, który postanawia, że jeżeli Senat ma zamiar projekt, uchwalony przez Sejm, zmienić lub odrzucić, to powinien o tym zamierze-

wiadomić Sejm najdalej w ciągu 30 dni od dnia doręczenia mu projektu sejmowego.

Senat otrzymał projekt sejmowy z końcem marca br. Przez blisko dwa miesiące (od 26 stycznia) projekt spoczywał w biurku marszałka Sejmu. Zwłokę tę spowodowano w tym celu, ażeby nie zatłwić konstytucji w poprzedniej sesji. Dlaczego się nie śpieszono, o tem dowiedziały się szersze sfery społeczeństwa od p. Sławka dopiero w czerwcu. Powodem tym był brak zgody „czynnika decydującego” i jego objeje przeciwko niektórym, bardzo ważnym, postanowieniom projektu.

Ponieważ zamknięcie i odroczenie sesji przerywa bieg terminów, wyznaczonych Senatowi na załatwienie spraw, przekazanych mu przez Sejm, zatem trzydziestodniowy okres, o którym mówiliśmy wyżej, kończy się akurat w sam dzień Bożego Narodzenia. Ze względu na ferie świąteczne zachodzi konieczność pewnego przyspieszenia tego terminu; a więc plenum Senatu uchwaliło zapowiedź zmian w bieżącym tygodniu.

Trzydniowa dyskusja komisji senackiej nad projektem, przedstawionym w nowej szacie przez sen. Rostworowskiego, nie była dla tego projektu zbyt korzystna. Jeśli nawet nie uwzględni przemówień reprezentantów Klubu Narodowego oraz przedstawicieli opozycji środka i lewicy, których ze strony przeciwnej możnaby pomówić o tendencyjność, to nie można pominąć opinii jedynego, absolutnie bezpartyjnego i bezstronnego, a zarazem bardzo wybitnego rzeczoznawcy, prof. Starzyńskiego. Opinia ta zarówno na punkcie przerostu jedynowładztwa przyszłego Prezydenta, iak i co do ograniczenia racjonalnych praw obywatelskich, a także elastyczności przepisów o prawie wyborczem

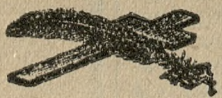
do Sejmu i Senatu — była dla projektu zdecydowanie ujemna.

Zastanówmy się nieco nad dalszemi losami projektu.

Po uchwaleniu zapowiedzi zmian Senat ma dalszych 30 dni na ich uchwalenie i zwrócenie Sejmowi poprawionego projektu. A zatem przed 20 stycznia plenum Senatu większością 2/3 głosów (większość taką klub B. B. w Senacie posiada) uchwali poprawki, zaproponowane przez sen. Rostworowskiego, poczem marszałek Senatu niezwłocznie prześle projekt marszałkowi Sejmu.

Co będzie potem, to jest narazie tajemnicą nawet dla samych autorów projektu. Z całego ich zachowania się wynika, że nie mają oni narazie jeszcze pozwolenia na sfinalizowanie sprawy konstytucji. „Czynnik decydujący” będzie tu miał większą swobodę, ponieważ ani konstytucja, ani regulamin nie stawiają Sejmowi żadnych terminów na załatwienie spraw, powracających z Senatu. A zatem przyjęcie lub odrzucenie przez Sejm poprawek Senatu może być dokonane podczas obecnej sesji, ale może także być odroczone na później. Gdy poprawki Senatu wejdą pod obrady Sejmu, wyłoni się znowu sprawa większości, potrzebnej do uchwalenia tych poprawek. Ale o tem innym razem.

Jeśli przyjmiemy tę ewentualność, że sam projekt nowej konstytucji będzie w ciągu obecnej sesji załatwiony ostatecznie przez obie izby, to sprawa nowego ustroju tem samem zakończona jeszcze nie będzie. Albowiem projekt będzie wymagał jeszcze szeregu ustaw dopełniających, bez których nie mógłby on wejść w życie. Najważniejszymi z tych ustaw byłyby: ustawa o wyborze Prezydenta oraz ordynacje wyborcze do Sejmu i do Senatu.



Dnia 17 grudnia 1934 r., zasnął w Bogu, po ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz troskliwy ojciec, teść, brat i stryj, ś. p.

Stanisław Zawidzki

emeryt. insp. szk. pow. mogileńskiego

przeżywszy lat 69. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 20. bm. o godz. 15 z domu żałoby w Poznaniu, św. Łazarz, ul. Szczanieckiej 5. Nazajutrz na-
bożeństwo żałobne o godz. 8 w kościele parafji łazarskiej.

W smutku pograżeni
żona, dzieci i rodzina.

dłg 4547

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjal”. Towarowa 25. Tel. 31-80.

CZY POMYŚLAŁEŚ JUŻ O PREZENCIE GWIAZDKOWYM?

O ile nie, to jeszcze nie straconego, bo w firmie

FOTO-GREGER

Kazimierz Greger
Poznań — 27 Grudnia 18

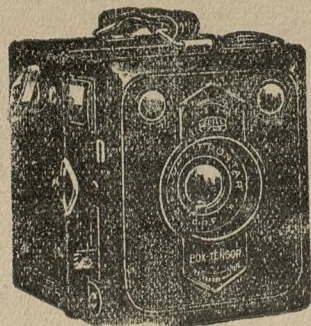
dostaniesz bardzo tanie i łatwe w obsłudze aparaty fotograficzne.

Ceny:

- aparat „Univex“ 3x4 zł 8,50
- „ „Baby-Box“ 3x4 „ 33,—
- „ „Box-Tengor“ 4.5x6 „ 49,—
- „ „Box-Tengor“ 6x9 „ 58,—
- „ „Kodak-Junior“ 6x9 „ 90,—
- „ „Nettar“ 6x9 „ 98,—

Dogodne warunki spłat na asygnaty.

Bezpłatne Kursy Foto-Gregera nauczą Was szybko i tanio fotografować.



PRAKTYCZNE PODARKI GWIAZDKOWE

Spódnice, Swetry, Bluski
Poranniki

SUKNIE

PŁASZCZE

KONFEKCJĘ DZIECIĘCĄ

poleca
po niższych cenach

M. MALINOWSKI

Fabryka Konfekcji Damskiej
Poznań, Stary Rynek 57.

SIWIZNA CZĘSTO ATAKUJE WŁOSY PRZEDWCZEŚNIE...

pocóż więc ją znosić i postarać się niepotrzebnie, skoro użycie znanej w całym świecie farby do włosów Eau Vegetal Paul Marquis przywraca włosom naturalny, pożądany kolor. Farba ta nie zmywa się, nie brudzi, farbuje trwale, nie daje kolorowych smug, a jej 10 odcieni odpowiada wszystkim naturalnym odcieniom włosów. Obecnie, po niższeniu ceny, flakon kosztuje 11.50 zł.



EAU VÉGÉTAL PAUL MARQUIS

PARIS, 77 RUE ST. LAZARE.
Skład główny na Polskę i w. m. Gdańsk „Perfection” Warszawa.

WYSOKIE TATRY

50% powrotnej zniżki kolejowej po 5-dniowym pobycie

Zawody narciarskie FIS'a 1935

Pensionat Tatrabeim
Tatrzański Domov
Lekarz: MUDr. Reihart

Nowe Szczyrskie Jezioro
Nové Strbské Pleso
1320 m. hotele i pensjonat
MORY

Hotel Sport
na Kämmchen, 1285 m.
Stary Smokovec — Hrebienok

Jezioro Popradzkie
Popradzkie Pleso
1530 m. Sporty zimowe, tury-
styka. Frekwencja cały rok.

Hotel Fortuna
w Starym Szmekle —
Stary Smokovec

Pensjonat Thern, Tatrzańska
Łomnica. — Tatrzańska Łom-
nica. W skład obniżonych cen
wchodzi kurs narciarski i opra-
wadzanie wycieczek.

PARK - HOTEL, Nowy Szmekle
Novy Smokovec. 1020 m. Nowoczesny komfort.

Sanatorjum
D-ra GUHR
Tatrzańska Polanka
Tatrzańska Polanka
1610 m. Zakład leczniczy na
chorobę Basedowa. Sporty
zimowe.

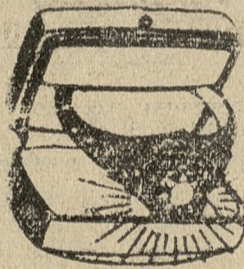
STARY SZMEKS
STARY SMOKOVEC
Grand-Hotel
Hoepfner-Haus
Tatra-Sanatorium.
Miejsce międzynarodowego
sportu zimowego.

PALACE - KURHAUS I SANATORJUM
Dr. SZONTACH
NOWY SZMEKS — NOVY SMOKOVEC, 1010 m.
Informacje we wszystkich biurach podróży.

Człowiek światowy wie ze klejnot

to podarek nieprzemijają-
cej wartości. Pierścionki,
sygnety, naszyjniki, zegar-
ki bardzo korzystnie
w firmie

Stefan Hubert
Poznań, św. Marcin 45, tel. 1455



KAWALER

ziemianin, dzierżawca majątku 3000 mórg (woj. zach.)
właściciel realności miejskiej wartości 250 tys. zł., lat
40, wysoki, dobrze sytuowany, z powodu braku
znajomości

pragnie zapoznać pannę

religijną, gospodarną z dobrej rodziny, kochającą
wies — cel matrymonialny. Rzecz traktuje się poważ-
nie. Pośrednictwem znajomych mile widziane. Zgłosze-
nia łaskawie do Kurjera Poznańskiego zg 8416 o ile
możliwe z fotografią, którą się zwraca.

URZĘDNIK

rutynowany, lat 36, dobry organizator, kilkunastoletnia
praktyka, obeznany z prowadzeniem buchalterji, obecnie
na kierowniczym stanowisku w instytucji społecznej, ze
względów rodzinnych zmienia posadę, najchętniej Poznań
lub Województwo Poznańskie. Łaskawie zgłoszenia kiero-
wać do Kurjera Poznańskiego pod zg 8414.

W Gnieźnie skład konfekcji i artyk. męskich,

istniejący od 15 lat, dobrze zaprowadzony, z domem
lub bez, dla szybko zdecydowanych reflektantów
korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia ng 14280
W. Konkiewicz — Poznań, St. Rynek 8.

Bilanse Spółdzielni Budowlanej Stowarzyszenia Nauczycieli w Poznaniu.

- per 31. 12. 1931. Aktywa: Gotówka 366,35 zł. Straty 183,65 zł.
Pasywa: Wpisowe 550 zł. Rach. przychodów
i rozchod. Przychody: — Wydatki 183,65 zł.
- per 31. 12. 1932. Aktywa: Gotówka 391,39 zł. Straty 12,45 zł.
Pasywa: Wpisowe 403,84 zł. Rach. przycho-
dów i rozchodów: Przychody: — Wydatki
12,45 zł.
- per 31. 12. 1933. Aktywa: Gotówka 395,84 zł. Straty 30 zł.
Pasywa: Wpisowe 413,84 zł. Rach. przycho-
dów i rozchodów: Przychody: — Wydatki
30 zł.
- per 15. 3. 1934. Aktywa: Gotówka 330 zł. Straty 66,31 zł.
Pasywa: Wpisowe 396,31 zł. Rach. przycho-
dów i rozchodów: Przychody: — Wydatki
66,31 zł.

Praktyczne podarki gwiazdkowe

pończochy, rękawiczki,
trykotaż, bielizna,
swetry, garnitury na lód

STANISŁAW SCHULZ

Poznań, Stary Rynek 80/82

Pg 8 636-51,8

Kancelarę adwokacką z Katowic przeniosłem do
Gdyni ul. Świętojańska 15 telefon 11-84

Józef Czodrowski

zg 8 420

No STOLIK GWIAZDKOWY

Włeczne pióra i ołówki do wykręć.
Notesy skórkowe - papier listowy
z monogramem
Podkładki na biurko - Księgi gość.
Albumy fotograficzne i poezyjne
Gry towarzyskie
dla dorosłych i dzieci
Wszelkie artykuły
na biurko i dla biura

Kalendarze artystyczne

Papierodruk

POZNAŃ - Aleje Marcinkowskiego 6

Drukarnia, lito-
grafia i offset.
Fabryka ksiąg
kontowych.



**GIJECIE WINA
KRAJOWE**
TYLKO

**GWARANTOWANE
ZNAKIEM ZWIĄZKOWYM**

Wiatrówki bez pozwolenia.

W wielkim wyborze, wszelkich rozmiarów tarcz,
naboje małowalibrowe, małowalibrowe sztucerki, broń
myśliwska światowych fabryk. Ceny niższe —
konkurencyjne.

J. Specht Nast., właśc. J. K. Chmielewski, Poznań,
Fr. Ratajczaka 3. Zał. 1861 r. Tel. 13-38. ng 12 506



Obwieszczenie. W sprawie odroczenia wyplat Firmy
Browar Krotoszyński Sp. Akc. w Krotoszynie, wyznaczono
termin ogólnego zgromadzenia wierzycieli na dzień 28 gru-
dnia 1934 godz. 10 w Sądzie Grodzkim w Krotoszynie po-
kój nr. 27. Przedmiotem terminu jest głosowanie nad pro-
pozycjami układowymi dłużnika, Krotoszyn, dnia 29 listo-
pada 1934. Sąd Grodzki. ng 13 593

